

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2002. gada 8. janvāra
rīkojumu Nr. 10

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0039

Profesija

Apdares darbu strādnieks

Kvalifikācijas līmenis

2

Nodarbinātības apraksts

Apdares darbu strādnieks – būvamatnieks, kurš ieguvis profesionālo izglītību, nepieciešamo praktiskā darba pieredzi. Apdares darbu strādnieks strādā individuāli vai būvfirmās un uzņēmumos, kas nodarbojas ar būvdarbu izpildi, spēj lasīt rasējumus, patstāvīgi izplānot veicamā darba operācijas, darba vietu un izvēlēties piemērotus materiālus un instrumentus, kā arī palīgaprīkojumu dažāda veida vienkāršu apmetumu, flīzējumu, krāsojumu, tapsējumu un grīdas klājumu ierīkošanai uz dažādām virsmām - gan jaunbūvē, gan remonta darbos, prot rīkoties ar rokas instrumentiem, ieguvis vismaz 2. grupas elektrodrošības apliecību, pārzina un ievēro darba drošības, ugunsdrošības un sanitārijas prasības, kvalitatīvi veic dažādus apdares darbus.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Darba vietas organizēšana atbilstoši darba drošības noteikumiem un tehnoloģijas prasībām.	1.1. pirms darbu uzsākšanas, novērtēt apdares virsmu; 1.2. pārdomāt materiālu un inventāra izvietojumu atbilstoši darba drošības noteikumiem; 1.3. veikt darba instrumentu un mehānismu pārbaudi; 1.4. uzstādīt palīgierīces – vadules, lates, pastatnes sastatnes u.c.
2. Materiālu izvēle un sagatavošana.	2.1. izvēlēties atbilstošas saistvielas un pildvielas vai gatavos maisījumus; 2.2. sagatavot apmetuma javas; 2.3. apkalpot javu sagatavojamās mašīnas (maisītājus, mikserus); 2.4. izvēlēties atbilstošus flīzējamos materiālus un flīžu līmes; 2.5. sagatavot izlīdzinošās javas; 2.6. apkalpot maisītājus un mikserus; 2.7. sagatavot špaktelmasas (krāsošanai, tapešu līmēšanai vai grīdas klāšanai); 2.8. izvēlēties atbilstošus krāsojamus materiālus; 2.9. sagatavot gruntis; 2.10. izvēlēties atbilstošas tapetes, citus līmējamus materiālus un tapešu līmes; 2.11. sagatavot līmes, virsmu nostiprinošus materiālus; 2.12. sagatavot tapetes; 2.13. izvēlēties pamatnes izlīdzinošos materiālus; 2.14. sagatavot līmjavas; 2.15. izvēlēties atbilstošus grīdas materiālus; 2.16. piegriezt grīdas materiālus.
3. Visu veidu sausā apmetuma sistēmu izbūve.	3.1. sagatavot sausās būves nesošās konstrukcijas (karkasa elementus); 3.2. nostiprināt karkasa elementus, saskaņā ar mezglu rasējumiem; 3.3. sagatavot (piezāģēt) apmetuma loksnes; 3.4. piestiprināt apmetuma loksnes karkasam; 3.5. apstrādāt lokšņu saduršuves, pievienojuma vietas citām konstrukcijām.
4. Visu veidu klasisko slapjo apmetumu ierīkošana.	4.1. sagatavot virsmas slapjā apmetuma uzklāšanai – notīrīt, nolīdzināt; 4.2. izsvērt virsmu plaknes, noteikt nepieciešamo apmetuma slāņa biezumu; 4.3. ierīkot vadules; 4.4. uzklāt nepieciešamos apmetuma slāņus, atkarībā no apmetuma veida un biezuma; 4.5. veikt uzklāto slāņu apstrādi; 4.6. veikt apmetās virsmas apkopšanu (nomaiņu, nostiprināšanu, mitrināšanu).
5. Dažādu veidu dekoratīvo apmetumu ierīkošana.	5.1. sagatavot pamatnes dekoratīvā apmetuma ierīkošanai; 5.2. uzklāt nepieciešamos dekoratīvā apmetuma slāņus, atkarībā no apmetuma veida; 5.3. veikt uzklāto slāņu apstrādi.

6. Sienu un grīdu flīzēšana.	<p>6.1. sagatavot pamatnes flīzēšanai (nostiprināt, izlīdzināt, nogruntēt virsmas, izveidot hidroizolāciju);</p> <p>6.2. sašķirot un piemeklēt flīzes;</p> <p>6.3. izplānot flīžu zīmējumu, veikt flīžu piegriešanu;</p> <p>6.4. iestrādāt nepieciešamos aksesuārus;</p> <p>6.5. uzklāt flīžu mastikas slāni, ieklāt flīzes;</p> <p>6.6. veikt flīzējuma šuvju aizpildīšanu, virsmas sakopšanu.</p>
7. Virsmu krāsošana.	<p>7.1. sagatavot pamatnes krāsošanai (nostiprināt, izlīdzināt, nogruntēt virsmas, izveidot hidroizolāciju);</p> <p>7.2. sagatavot gruntskrāsu;</p> <p>7.3. ietonēt krāsas;</p> <p>7.4. iestrādāt nepieciešamos aksesuārus, virsmu nostiprinošus materiālus (sieti, audumi);</p> <p>7.5. veikt telpas sakopšanu;</p> <p>7.6. veikt krāsošanu (tai skaitā - dekoratīvo).</p>
8. Tapešu līmēšana.	<p>8.1. sagatavot pamatnes tapešu līmēšanai (nostiprināt, izlīdzināt, nogruntēt virsmas, izveidot hidroizolāciju);</p> <p>8.2. iestrādāt nepieciešamos aksesuārus, virsmu nostiprinošus materiālus (sieti, audumi);</p> <p>8.3. veikt telpas sakopšanu;</p> <p>8.4. veikt tapešu līmēšanu.</p>
9. Visu veidu grīdu ieklāšana.	<p>9.1. sagatavot pamatnes grīdu ieklāšanai;</p> <p>9.2. piegriezt grīdas materiālus, saskaņā ar rasējumiem, skicēm;</p> <p>9.3. ieklāt plākšņu un ruļļveida elastīgos segumus;</p> <p>9.4. pielīmēt materiālus pamatnēm;</p> <p>9.5. sametināt lokšņu saduršuves, piestiprināt grīdlīstes;</p> <p>9.6. veikt virsmu galīgo apstrādi.</p>
10. Dažādu veidu dekoratīvo zīmējumu ierīkošanu grīdās.	<p>10.1. sagatavot pamatnes dekoratīvā grīdu;</p> <p>10.2. materiāla ieklāšanai;</p> <p>10.3. sagatavot šablonus materiālu piegriešanai;</p> <p>10.4. piegriezt materiālus;</p> <p>10.5. atbilstoši skicei pielīmēt grīdas materiālu;</p> <p>10.6. sametināt saduršuves;</p> <p>10.7. veikt virsmu galīgo apstrādi.</p>
11. Darba drošības prasību ievērošana.	<p>11.1. izvēlēties konkrētā darba veikšanai piemērotus un darba kārtībā esošus instrumentus un palīgierīces;</p> <p>11.2. veikt instrumentu un palīgierīču sagatavošanu darbam;</p> <p>11.3. izmantot darba procesā piemērotus individuālās aizsardzības līdzekļus;</p> <p>11.4. regulāri uzkopt darba vietu.</p>
12. Vides aizsardzība.	<p>12.1. izvēlēties darba apjoma veikšanai pareizu, materiālu daudzumu;</p> <p>12.2. izvēlēties piemērotus inventāra taru un konteinerus materiālu sagatavošanai un uzglabāšanai;</p> <p>12.3. ievērot videi draudzīgas metodes materiālu un sagatavju pārpalikumu likvidēšanā.</p>

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Organizatoriskie - darbs veicams sadarbojoties ar citiem būvobjektā nodarbinātajiem
- Fizikālie – darbs ar paaugstinātu putekļu koncentrāciju gaisā
- Bioloģiskie – nav
- Ķīmiskie – var būt ķīmiski izgarojumi, darbs ar sārmainiem, skābi saturošiem materiāliem

Īpašās prasības atsevišķu uzdevumu veikšanai - nav

Prasmes

Specifiskās prasmes profesijā	Kopīgās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Izvēlēties apdares materiālus atbilstoši būvprojektam. • Pārbaudīt instrumentus un mehānismus, novērst to sīkus bojājumus. • Sagatavot instrumentus un mehānismus darbam. • Izsvērt vai nolīmeņot apdares virsmas. • Izgatavot vienkāršas palīgierīces. • Uzstādīt vadules, latas, sastatnes, pastatnes un citas palīgierīces. • Apkalpot mehāniskos instrumentus. • Strādāt ar maisītājiem, mikseriem, u.c. • Sagatavot darba vietu apmešanas darbiem. • Uzklāt nepieciešamos apmetuma kārtas. • Veikt apmetuma apstrādi. • Veidot iekšējos un ārējos stūrus. • Apmest logu un durvju apmales. • Aizpildīt apmaļu starpas. • Uzstādīt palodzes. • Sagatavot pamatnes dekoratīvā apmetuma ierīkošanai. • Prast piestiprināt sietus. • Sagatavot līmjas. • Veikt uzklāto slāņu apstrādi. • Uzstādīt sausās būves nesošās konstrukcijas. • Griezt metāla konstrukcijas (status, profilus). • Montēt karkasu, piekārt griestus. • Apšūt sienas, ārsienas ar sausā apmetuma loksnēm. • Aizpildīt šuves sausajā apmetumā. • Izgatavot vienkāršas palīgierīces. • Apmest kolonnas, arkas u.c. • Aizsargāt apmestās virsmas pret nelabvēlīgiem laika apstākļiem. (temperatūra, nokrišņi). • Izmantot ķīmiskās piedevas apmetuma javas modificēšanai. • Noteikt pamatnes mitruma daudzumu. • Sagatavot darba vietu flīzēšanas darbiem. • Sagatavot javas flīzējamo virsmu izlīdzināšanai. • Izvēlēties atbilstošas flīzes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Veikt darbus atbilstoši darba drošības noteikumiem. • Lasīt rasējumus. • Pielietot būvniecības terminoloģiju. • Orientēties būvmateriālu piedāvājumā. • Apzināt un strādāt ar tehnisko literatūru. • Orientēties mehānisko un elektrisko instrumentu drošā ekspluatācijā, novērst sīkus bojājumus. • Uzglabāt celtniecības materiālus. • Noteikt nepieciešamo materiālu daudzumu. • Dozēt materiālus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spēt komunicēties (verbāli, praktiski). • Uzturēt lietišķas attiecības ar klientu. • Spēt strādāt darba grupā un patstāvīgi. • Risināt problēmsituācijas darba procesā. • Ievērot vides kultūru un dabas aizsardzību.

Specifiskās prasmes profesijā	Kopīgās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Izvēlēties atbilstošu flīžu līmi, grunti. • Sagatavot flīžu līmes. • Strādāt ar flīžu griezējiem. • Plānot flīžu klājumu un materiālu patēriņu. • Veikt flīzēšanu atbilstoši darba skicēm, rasējumiem. • Izveidot flīžu zīmējumu saskaņā ar pamatnoteikumiem. • Flīzēt dažādas virsmas. • Iestrādāt grīdu pamatnes. • Ierīkot trapus. • Ierīkot vienkāršu virsmu hidroizolāciju. • Labot flīzētas virsmas (nomainīt bojātas flīzes) u.c. • Atlasīt flīzes ārējiem un iekšējiem darbiem. • Veikt vienkāršākās dabīgā akmens apstrādes operācijas. • Atlasīt flīzes atbilstoši interjera projektam. • Sagatavot sastāvus virsmu izlīdzināšanai. • Izvēlēties atbilstošu grunti. • Sagatavot darba vietu krāsošanas darbiem. • Veikt krāsošanu atbilstoši darba skicēm, rasējumiem. • Ievērot krāsošanas darba paņēmienus. • Krāsot dažādas virsmas. • Labot iepriekš krāsotas virsmas. • Izvēlēties krāsas ārējiem un iekšējiem darbiem. • Orientēties krāsu materiālu piedāvājumā, prast izvēlēties piemērotākās konkrētām virsmām. • Izvēlēties tehnoloģiski pareizus paņēmienus nepieciešamās virsmas t⁰ nodrošināšanā. • Notīrīt virsmas no vecā krāsojuma. • Izvēlēties piemērotus materiālus virsmu nostiprināšanai. • Sagatavot darba vietu tapešu līmēšanas darbiem. • Plānot tapešu izvietojumu un materiālu patēriņu. • Sagatavot materiālus tapešu līmēšanai. • Līmēt tapetes atbilstoši darba skicēm, rasējumiem. 		

Specifiskās prasmes profesijā	Kopīgās prasmes nozarē	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Ievērot tapešu līmēšanas darba paņēmienus. • Labot iepriekš līmētas virsmas. • Izvēlēties piemērotas tapetes konkrētām virsmām, atbilstoši interjera projektam. • Orientēties tapešu materiālu piedāvājumā • Izvēlēties tehnoloģiski pareizus paņēmienus nepieciešamā klimata nodrošināšanā. • Sagatavot darba vietu grīdu ieklāšanai. • Izvēlēties atbilstošus izlīdzinošos materiālus. • Izvēlēties atbilstošu līmjavu. • Sagatavot līmjavas, pašnivelējošas špakteļmasas. • Veikt grīdu ieklāšanu atbilstoši dotajām skicēm, rasējumiem. • Transportēt linoleju, citu materiālu loksnes. • Izvēlēties nepieciešamos darba rīkus ieklājot grīdas. • Iebūvēt vienkāršas pamatnes grīdas ieklāšanai. • Izgatavot šablonus materiālu piegriešanai. • Veidot iekšējos un ārējos grīdas stūrus. • Sagatavot pamatnes - pielīdzināt. • Attaukot pamatnes, atputekļot. • Sagatavot pamatnes izlīdzinošo materiālu ieklāšanai. • Piestiprināt sietus. • Veikt izlīdzinošā materiāla horizontālo pārbaudi, vajadzības gadījumā pielīdzināt. • Nostiprināt nestabilas pamatnes. • Piegriezt materiālus. • Pielīmēt grīdas materiālu. • Sametināt grīdas materiālu. • Piestiprināt grīdlīstes. • Veikt grīdas virsmas galīgo apstrādi. 		

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	priekšstats	izpratne	pielietošana
Būvmateriāli			
Būvdarbu tehnoloģija			
Apdares darbu organizācija:			
– apmešanas darbi			
– flīzēšanas darbi			
– krāsošanas darbi			
– tapešu līmēšanas darbi			
– grīdu klāšanas darbi			
Apdares darbu tehnoloģija:			
– apmešanas darbi			
– flīzēšanas darbi			
– krāsošanas darbi			
– tapešu līmēšanas darbi			
– grīdu klāšanas darbi			
Apdares darbu mašīnas, rokas mehāniskie instrumenti, aprīkojums			
Darba drošība, ugunsdrošība			
Rasēšana			
Būvfizika			
Būvķīmija			
Būvvēsture			
Vides aizsardzība			
Elektrotehnikas pamati			
Darba normēšanas un būvdarbu tāmēšanas pamati			
Informātika			
Krāsu un stilu mācība			
Ekonomikas pamati			
Svešvaloda (pielietojamā)			
Matemātika (pielietojamā)			
Lietišķā latviešu valoda			
Saskarsme, psiholoģija			
Darba tiesības			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Jana Pulkstene – vadītāja, Apdares darbu mācību un eksaminācijas centrs
- Guntis Līcītis – direktors, SIA “Rīgas apdares darbi”
- Maruta Kriķe – metodiķe, Apdares darbu mācību un eksaminācijas centrs

Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes eksperti:

- Nikolajs Jankovskis – kvalitātes vadītājs, A/S BKD, Latvijas Celtnieku arodbiedrība

Konsultanti:

- Miervaldis Krūmiņš – vadītājs, būvfirma “Onikss”
- Irēna Odiņa – būvinženiere, būvfirma “Būve”